

İSTANBUL FETİH CEMİYETİ YAHYA KEMAL ENSTİTÜSÜ NEŞRİYATI :

Yahya Kemal Enstitüsü Mecmuası

I

Müdür :
Nihad Sami BANARLI

İSTANBUL — BAHA MATBAASI
1959

Yahya Kemal'in Mektupları

NIHAD REŞAD BELGER'E MEKTUPLAR

Yahya Kemal Enstitüsü Mecmuası, büyük şairimize dâir neşredeceği vesikalar arasında, onun husûsî mektuplarına geniş yer verecektir.

Çoğu insanda olduğu gibi, büyük insanların da husûsî mektuplarında onların iç dünyalarına, duygu ve düşünce âlemlerine, hayatlarına ve hayat anlayışlarına âit, samîmî ve gerçek çizgiler vardır.

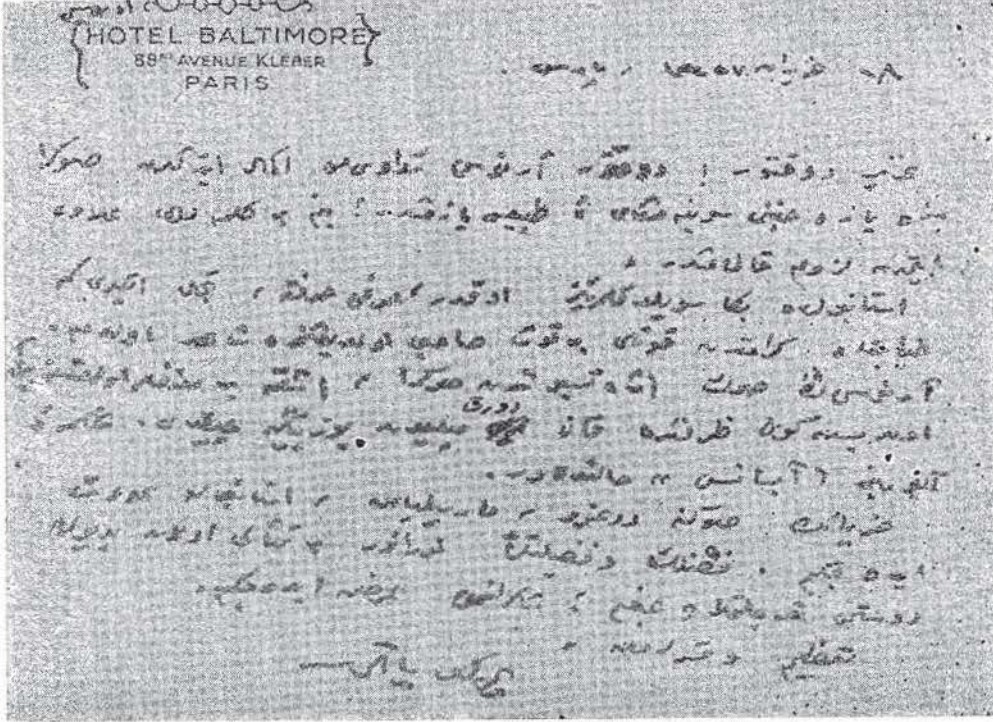
Yahya Kemal'in mektupları da böyledir.

O daha Paris'e firâr ettiği ilk yıllardan beri, babasına, âilesine yazdığı mektuplardan başlayarak, yakın arkadaşlarına, dostlarına, sevdiklerine, birçok sıcak ve nâzik mektuplar yollamıştır. Bu mektuplar, Yahya Kemal'in, bilhassa hakîkî dostlarına karşı nasıl bir ruh ve fikir yakınlığı duyduğunun ince ve samîmî ifâdeleriyle süslüdür.

Aynı mektuplarda, Yahya Kemal'in, şiir sanatına, edebiyat meselelerine, vatan ve milliyet fikirlerine, târih hâdiselerine dâir kuvvetli görüşleri de yer alır ki bunlar, mektupların dil, târih ve edebiyat değerlerini artırır.

Yahya Kemal'in hayâtı, sanatı, şahsiyeti ve düşünceleri üzerinde, gelecek yıllarda veyâ gelecek asırlarda incelemeler yapacaklar için, bu mektupların değeri, daha da engin olacaktır.

Buraya aldığımız ilk mektup, büyük şairin 1957 de tedâvî için gittiği Paris'den, Dr. Nihad Reşad Belger'e yolladığı mektuplardan biridir. Şâiri Fransa'ya, mütehassıs doktor Jean Arnous'a göndererek, bir müddet için sıhhatini kazanmasını sağlayan, Nihad Reşad Belger olmuştur. Büyük şâir, 1958 deki son hastalığında da yine Fransa'ya gitmek istemiş ve kendisine Nihad Reşad'ın refâkatini têmeine çalışmıştı. Klişesini gördüğümüz mektubun yeni harflerle yazılı şekli, altındadır. Onu tâkip eden yazılar da Yahya Kemal'in bu en yakın arkadaşına, Paris'den ve Karaçi'den yolladığı mektuplardan seçilmiştir.

— I —

Adres

HOTEL BALTIMORE
PARIS

18 Haziran 1957, Paris

Aziz doktor! Doktor Arnous tedâvîmi ikmâl ettikten sonra size yazacağımı söylemişti; tabii yazmıştır; benim bir kelime daha ilâve etmeme lüzum kalmamıştır.

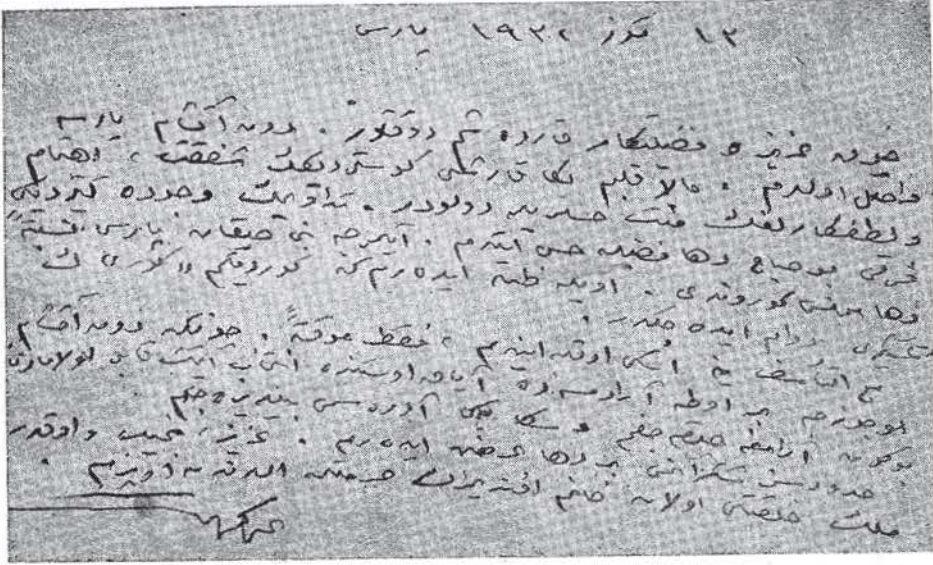
İstanbul'da bana söyledikleriniz o kadar harfi harfine tecelli etti ki tabâbette kerâmetten kuvvetli bir kuvvet sâhibi olduğunuza şâhid oldum.

Arnous'un son enjeksiyonundan sonra, başka bir müdâhale olmaksızın, onbeş gün zarfında kan dört milyon yüz bine çıktı. Şeker ve albümin «absans» hâlidir.

Haziranın sonuna doğru, Marsilya'dan İstanbul'a avdet edeceğim. Fazlın ve faziletin nûrânur timsâli olan büyük dostumu kucaklayacağım; şükrânımı arz edeceğim.

Tâzim ve tahassürlerimle.

Yahya Kemal Beyatli

— II —

CELTIC HOTEL
6, RUE BALZAC
PARIS

13 Temmuz 1932, Paris

Çok aziz ve faziletkâr kardeşim doktor. Dün akşam Paris'e vâsıl oldum. Hâlâ kalbim bana karşı gösterdiğin şefkat, ihtimam ve lütufkârlığın minnet hisleriyle doludur. Tedâvimin vücûda getirdiği farkı bu sabah daha fazla hissettim. Aylarca beni sıkan Paris nisbeten daha mûnis göründü. Öyle zannederim ki gördüğüm «kür»ün têsiri devâm edecektir.

Maatteessüf yine eski otele indim, fakat muvakkaten. Çünkü dün akşam ucuzca bir oda aradımsa da ayak üstünde intihab etmek kaabil olmadı. Bu gün aramağa çıkacağım ve sana yeni adresimi bildireceğim.

Hudutsuz şükrânımı bir daha arz ederim. Aziz, necib ve o kadar melek hilkatli olan hanımefendimizin hürmetle ellerinden öperim.

Yahya Kemal Beyatlı

— III —

KARAÇI BÜYÜK ELÇİLİĞİ

Palace Hôtel — Karachi
15 Haziran 1948, Karaçi

Çok aziz Doktor; Bundan üç ay evvel gönderdiğim mektubun henüz

cevâbını alamadım. Merak ettim. İstanbul'da mı değilsiniz? Seyâhatte misiniz? Yoksa mektubuma cevap verecek vaktiniz mi olmadı? Yâhud da mektubum mu size gelmedi?

Bu diyârın zahmetlerinden biri de gerek âdî posta, gerek tayyâre postasında olan intizamsızlıktır. Bu baharda vatana dönmek niyetindeydim. Burada bana bakan Felemenkli bir doktor kalbimin ve yaşımın tayyâreye binmeğe müsâit olmadığını söyledi. Basra yolu, cehennemî sıcaklar yüzünden göze alınır gibi değil. Efgan, İran yolunu ise kimse tavsiye etmiyor. Vatana ve hepimize kavuşmak için Eylülü beklemeğe mecbûrum.

Senin gibi, yer yüzünde elli sene içinde, tanıdığım en faziletkâr, insanlığın ilim, fikir, ahlâk ve seciyenin en mükemmel timsâli bir insanı dost edinmekle bahtiyardım. Şimdi sizden ne kadar uzaktayım. İstanbul'dayken derdim çoktu, lâkin sizin gibi bir hem-derdim de vardı. Şimdi ondan da mahrûmum.

Bugün Amerikan tayyâresiyle İstanbul'a bir rum, tüccar vatandaşı-mız gidiyor; onunla elden bu mektubumu göndermek üzere çabuk yazdım. Alırsanız belki cevâbını da alırım. Lâkin cevâbını mutlaka tayyâre postasına veriniz.

Fatma Hanımefendi'nin, bütün yakın dostlarımızın gözlerinden öperim. Sizi hasretle, hürmetle kucaklarım. Aziz Doktor.

Yahya Kemal Beyatlı

— IV —

KARAÇI BÜYÜK ELÇİLİĞİ

Palace Hôtel — Karachi

10 Temmuz 1948, Karaçi

Bütün e'izzeden aziz doktorum. Bugün, burada, bu cehennem sıcaklığında mes'ûdum. Çünkü sizi gözleriyle Bebek'de görmüş ve sizinle konuşmuş olan büyük dostumuz Abdurrahman Sıddîki'yi gördüm. Bana bu güzel haberi verdi. İki mektubuma cevap almıyalı müteessirdim. İstanbul'da olmadığımıza, mektuplarımızı almadığımıza hükmetmeye başlamıştım. Şimdi Hindistan'lı dostumuz hem İstanbul'da hem de Vaniköyü'nde olduğunuzu haber verdi. Siz, Fatma Hanımefendi, küçük ve lâtif yalı hep gözümün önünden geçtiler.

Zekâ, irfen ve ahlâkın en yüksek menbâlarından fıskıran sağlam fikirleriniz benim esaslî bir gıdâmlı. Beş aydan beri bundan mahrûmum.

KARAÇI BÜYÜK ELÇİLİĞİ

Palace Hotel - Karasahi

Dear Sir,

I am very pleased to hear from you and
 to know that you are still in good health.
 I hope you will continue to be so for many
 years to come. I am sure you will find
 the weather in Karasahi very pleasant.
 I am sure you will enjoy the view of the
 sea and the mountains. I am sure you will
 find the food very good. I am sure you will
 find the service very good. I am sure you will
 find the atmosphere very pleasant. I am sure
 you will find the people very friendly. I am
 sure you will find the climate very good.
 I am sure you will find the scenery very
 beautiful. I am sure you will find the
 people very kind. I am sure you will find
 the food very good. I am sure you will
 find the service very good. I am sure you
 will find the atmosphere very pleasant. I
 am sure you will find the people very
 friendly. I am sure you will find the
 climate very good. I am sure you will find
 the scenery very beautiful. I am sure you
 will find the people very kind. I am sure
 you will find the food very good. I am
 sure you will find the service very good.

Vatana ve size kavuşmam ne büyük bir saâdetim olacaktır. Tayyâre postaları intizamsız olduğundan arada sırada giden bir yolcuya mektup veriyoruz. Bu sâyede muhâbere çabuk oluyor. Bu akşam bir yolcu gidiyor. Bu mektubumu galibâ bizim pulla alacaksınız.

Fatma Hanımefendi'nin ellerinden öperim; kendilerinden gördüğüm nezâket ve ikram her an hatırımdadır. Sizi hasretle ve hürmetle kucaklıyorum, azîz ve ulvî yaratılışlı muhibbim.

Yahya Kemal Beyatlı

Not : Yahya Kemal'in Nihad Reşad Belger'le dostluğu 1903 yılında Paris'de başlar. Büyük şâirin, henüz 19 yaşında iken, Paris'de karşılaştığı ve sevdiği Türk dostları arasında, Nihad Reşad Belger'in derin mevkii vardır. Bu dostluk, Yahya Kemal'i kaybettiğimiz günün gecesine kadar, büyük yakınlık hâlinde devâm etmiştir. Yahya Kemal, daha başka dostlarının yanında, ekseriyâ, konuşmayı ve anlatmayı severdi. Daha çok, kendi odasında, bir veya iki dostu ile tertiplemediği çok husûsî musahabelerde ise, dinlemeği tercih ettiği şahsiyetler arasında Nihad Reşad Belger'in müstesnâ mevkii vardı. Yahya Kemal kıymetli profesörümüzün, doktorluk bilgisi kadar, siyâsî ve içtimâî bilgi ve fikirlerine de hayrandı. Sıhhatini ve sağlığını, yıllar yılı, en çok onun hazâkat ve ihtimâmına bırakmıştı. Bu husus, Yahya Kemal'in, sıhhatine dâir, Nihad Reşad Belger'e yolladığı başka mektuplarda görülecektir. Sayın Belger, büyük şâirimizin, uzun yıllardan beri adım adım tâkip ettiği sıhhatini ve hastalığını **Yahya Kemal'in Hastalığı** başlıklı, bu mektuplara ve diğer vesikalara müstenid bir rapor ve bir hâtıra yazısı hâlinde kaleme almıştır. Bu mühim yazı mecmûamızın ileriki sahifelerindedir.